

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Den gældende lov om butikstid m.v. trådte i kraft den 1. juli 1995. Der blev i efteråret 1995, efteråret 1999 og foråret 2000 foretaget mindre lovændringer. Loven indeholder en revisionsklausul, hvorefter "Loven tages op til revision i år 2000."

Samtidig med lovens vedtagelse blev det besluttet at nedsætte en kommission, der mere generelt skulle belyse fremtidens butiksstruktur. Butiksstrukturkommissionen afgav betænkning i marts 1998 og fremkom med en række anbefalinger, der ansås for egnede til at opretholde et levende nærbutiksmiljø og styrke indkøbsmulighederne i landdistrikterne. For så vidt angår lov om butikstid m.v. var der et klart flertal for, at regeringen burde afvente effekterne af den nye lov, før der blev taget yderligere politiske initiativer på området.

I maj 2000 udgav Erhvervsministeriet rapporten "Regulering af butikkernes åbningstider", som belyser konsekvenserne af den liberalisering, der blev gennemført ved lov om butikstid i 1995. Rapporten blev udgivet som et oplæg til en videre drøftelse med henblik på den revision af loven, som nu skal finde sted, og den belyser konsekvenserne for forbrugerne, butikkerne og beskæftigelsen af en regulering af åbningstiderne i detailhandlen.

Hensigten med den i loven indsatte revisionsklausul var netop, som det også fremhæves i rapporten fra Butiksstrukturkommissionen, at give mulighed for at vurdere effekterne af loven.

Den gældende lov indeholder en lang række undtagelsesbestemmelser, som giver adgang til udvidede åbningstider for bestemte butikker, eksempelvis butikker beliggende på eller ved havnearealer, i lufthavne og i jernbane- og rutebilstationer. Adgangen til udvidede åbningstider giver typisk konkurrencemæssige fordele til disse butikker. For enkelte af bestemmelserne er dette begrundet i et ønske om – ud fra samfundsmæssige hensyn – at støtte disse butikker for

derved at styrke deres overlevelsesmuligheder. Det gælder bestemmelserne om særrettigheder for mindre dagligvarebutikker og for mindre butikker beliggende i landområder. Andre bestemmelser er begrundet i, at rejsende og ferierende kan have behov for at handle på "skæve" tidspunkter. Det drejer sig om bestemmelsen vedrørende butikker beliggende i jernbane- og rutebilstationer, i lufthavne, samt om serviceanlæg ved motorvejene og butikker på lejrpladser m.fl. Atter andre bestemmelser hænger sammen med, at der er tradition for, at visse varer handles på søndage, f.eks. motorkøretøjer, lystbåde, husdyr og havebrugsvarer. Endelig indeholder loven bestemmelser, der oprindeligt opfyldte et samfundsmæssigt behov, men som i dag synes at have fået en videre rækkevidde, end der er reel begrundelse for. Det gælder f.eks. havnereglen.

Fælles for alle disse særregler er, at de kan være vanskelige at administrere, og at det kan være vanskeligt for nogle butiksindehavere at forstå, at nabobutikken skal have en konkurrencemæssig præferencetilting. I den forløbne periode har der da også været en lang række afprøvninger af rækkevidden af de bestemmelser, der giver mulighed for søndagsåbent for butikker med en bestemt placering. Det gælder bestemmelsen om butikker beliggende i jernbanestationer og rutebilstationer, og denne bestemmelse blev som en konsekvens heraf præciseret i efteråret 1999. Herudover har især havnebestemmelsen givet anledning til en række sager, hvor også domstolene har været inddraget. Ved lovændringen i efteråret 1999 blev der indsat en hjemmel i loven, så Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kunne præcisere, hvad der forstås ved butikker beliggende på eller ved havnearealer. Men de mange sager har vist, at der er et klart behov for at sikre en konkurrencemæssig større ligestilling, så særrettigheder kun opretholdes, hvor der er en ganske særlig begrundelse herfor. Lovforslaget indeholder derfor en række justeringer og præciseringer, der inden for de gældende rammer netop skal sikre en større konkurrencemæssig ligestilling. Lovforslaget bemyndiger endvidere Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til at fast-